

правових актів, скільки підготовка професіоналів, які сповідують принцип верховенства права, є опорою у прагненні до демократії, побудови правової держави, що вимагає докорінної зміни змісту та якості юридичної освіти.

У сучасних умовах до пріоритетних якостей юриста відносять здатність не лише тлумачити право, а й встановити сутність права з урахуванням мети правового регулювання та адекватності державного впливу на відповідні відносини, а також прийняти обґрунтоване рішення.

Підсумовуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що якість вищої юридичної освіти в Україні не поступається освіті розвинутих європейських країн.

О. О. Сидоренко, асистентка
кафедри теорії держави і права

ЮРИДИЧНА ОСВІТА ТА ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА

Основний закон України ст. 53 гарантує право на освіту. Воно закріплено також у ст. 26 Загальної декларації прав людини (1948 р.), ст. 13 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.), ст. 28 Конвенції про права дитини (1989 р.). Отже, право на освіту можна розглядати як конституційне, основне, природне право людини.

Юридична освіта є унікальною. Вона передбачає засвоєння знань, що належать до галузі суспільних наук і призначені для суто практичної діяльності. Юридичній освіті властиве органічне поєднання теорії та практики. Звідси широкий діапазон знань та вмінь, що напрацьовуються під час правової підготовки – від засвоєння духу права, глибокого його розуміння до вміння враховувати найдрібніші деталі, приймати відповідальні рішення, що стосуються долі людей. Юридична освіта – це і моральне виховання, складниками якого є формування у юрис-

та моральних якостей, перетворення низки етичних вимог у не-порушні принципи поведінки.

Юридична освіта, як і юридична професія, у багатьох державах є однією з найпрестижніших, тому в Україні інтерес до неї зростає: збільшується число українців, які набувають правничого досвіду (освіта, дослідницька робота); на ринку юридичної освіти конкретизується інтерес до зразкового досвіду іноземної освіти, утверджується розуміння того, що юридична освіта – це один із визначальних чинників стабільності правової системи.

Юридична освіта в Україні має не таку вже і давню історію. Юридичні факультети у складі університетів на теренах України, за винятком найдавнішого Львівського університету (1661), з'явилися в основному в XIX ст.: спочатку у Харкові (1805), Києві (1835), Одесі (1865) та Чернівцях (1875).

Юридичну практику слід відрізняти від юридичної освіти, хоча вони органічно взаємопов'язані і взаємодіють, впливаючи одне на одне. Юридична освіта – система юридичних знань, поглядів, переконань, здобутих в результаті навчання і самоосвіти.

Завдання професійної юридичної освіти – навчити студентів юридичної технології, уміння розбиратися в структурі юридичного (позитивного) права, способах юридичної техніки, вирішенню на цій основі питань юридичної кваліфікації. Навчання юридичної техніки і технології надзвичайно важливе, оскільки зумовлене соціальним призначенням юридичної професії. Проте головна мета полягає у формуванні світоглядної позиції юриста, яка ґрунтується на сприйнятті, усвідомленні та осмисленні всього багатства юридичної думки і правового досвіду, накопиченого людством.

В Україні склалася специфічна університетська система підготовки юристів широкого профілю, яка реалізується в різних університетах, академіях, інститутах.

Система юридичної освіти в Україні складається з державних і недержавних (приватні) юридичних навчальних закла-

дів. Фахівці для здійснення державно-владних функцій (працівники прокуратури, судів й інших органів юстиції) готують в основному в державних вузах. Підготовка фахівців для сфери приватного права, працівників юридичних служб, комерційних організацій ведеться в державних і приватних вузах. Вузи міністерств і відомств готують кадри для специфічних сфер державної діяльності (МВС, СБУ, МЗС та ін.).

Освіта в державних навчальних закладах здійснюється як на бюджетній, так і на платній (договірній) основі. Комерційні ВНЗ, що надають освітні послуги, повинні мати ліцензію зі спеціальності “юриспруденція”, а також акредитовані за нею. Акредитація дає право вузам на видачу випускникам дипломів державного зразка, що має важливе значення для їх подальшого працевлаштування.

Слід відзначити вагомий внесок у розробку наукових проблем, удосконалення законодавчого і в цілому нормотворчого процесу, правозастосовної практики, формування демократичної правової політики України професорсько-викладацького складу Національного університету “Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого”. У навчальному закладі проводяться значні дослідження з фундаментальних і прикладних проблем правознавства, розробляються проекти законів й інших нормативних актів, проводяться наукові експертизи проектів нормативних актів різного рівня. Вчені університету надали дієвої допомоги в підготовці Конституції України 1996 року, входять у робочі групи з розроблення нових кодексів та інших законодавчих актів, зробили вагомий внесок у розробку Концепції судової реформи в Україні, а також Концепції юридичної освіти у країні.

Відмінності юридичної освіти і юридичної практики не виключають, а передбачають їх тісний зв’язок. Юридична освіта забезпечує юридичну практику компетентними ерудованими кадрами.

Механізм зв’язку юридичної практики і юридичної освіти здійснюється в правовому полі держави і зумовлений потребами суспільства. Система юридичної освіти – запорука розви-

нутої правової системи. Від сили фундаменту залежить і сила будови, її здатність служити добру і справедливості.

*С. О. Таркова, викладач кафедри
культурології*

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Третє тисячоліття безпелаяційно внесло свої корективи в усі сфери життя людини. Запанувала доба прагматизму й індивідуалізму, матеріальних цінностей і аморальності, доба, в якій важко відрізнити справжнє від підробки, високе від низького.

Ніколи духовний світ людини так не трансформувався, радикально не змінювався, як зараз, а людина не відчувала себе настільки вільно та самотньо. Колишні духовні цінності втратили своє значення, а нові суспільство намагається створити, долаючи неабиякі труднощі. Людина не завжди знає, до чого вона повинна прагнути, для чого жити, які починання втілювати у життя.

Усе очевидніше відчуження людини від традицій, ідеалів, відбувається дегенерація практично всього спектра життєдіяльності людини. Негативні явища, що поширюються в усьому суспільстві, глибше за все вразило молодіжну субкультуру, яка швидко трансформується в антикультуру, що у свою чергу призводить до збільшення соціальної напруги, створює передумови для виникнення насильства, як в середовищі молоді, так і між поколіннями.

Ще давньогрецький філософ Аристотель у своїй “Поетиці” писав: “Навряд чи хтось буде мати сумнів у тому, що законотворюєць повинен ставитися з виключною увагою до виховання молоді, бо в тих державах, де цей предмет перебуває в занепаді, і сам державний лад має від того шкоду”. У тому ж творі Аристотель задається питанням, чи потрібно розвивати душевні власти-